

Bijlage:

Overzicht van lopende activiteiten Nederlands biodiversiteitsbeleid

Lopende activiteiten (aan de hand van de actiepunten uit het Actieplan van de Europese Commissie (EC))

Actieplan EC Lopende beleidsonderwerpen Nederlands biodiversiteitsbeleid

A DE TIEN PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN

BELEIDSTERREIN 1: BIODIVERSITEIT EN DE EU

A1

Bescherming van de belangrijkste habitats en soorten binnen de EU

- Realisatie Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000, Emerald Green Network (Bern-conventie) en realisering van een pan-Europese Ecologische netwerk, inclusief de realisatie van robuuste verbindingen en het uitvoeren van het meerjarenprogramma ontsnippering.
- Bescherming, herstel en *wise use* van wetlands wereldwijd via Ramsar en ecologische netwerken.
- Ondersteuning van Ramsar en Wetlands International.
- Aanwijzing en beheer van nationale parken.
- Bijdragen aan bescherming van biologische hotspots (protected areas).
- Integratie van het concept van ecoregionale ontwikkeling in beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking.
- Verankeren van de netwerkgedachte in het werkprogramma van de CMS (Bonn-conventie).
- Aanpassing van het bestaande beschermingsregime op de Antillen.
- De Flora- en faunawet.
- De realisatie van beheersgebieden (binnen en buiten EHS) en het opstellen van de landelijke natuurdoelenkaart.
- Actualisatie van de rode lijsten.
- Het opstellen van faunabeheerplannen.
- Het verdrag over de regulering van de walvisvangst (ICRW).
- Het verdrag over internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantsoorten (CITES).
- Het verdrag over het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa (Bern-conventie).
- Het verdrag over de bescherming van trekkende wilde diersoorten en hun milieu (CMS of Bonn-conventie), gelieerd aan de CMS zijn onder meer overeenkomsten over de bescherming van migrerende soorten als watervogels (AEWA), kleine zeezoogdieren (ASCOBANS) en vleermuizen (EUROBATS) alsmede een aantal MoU's binnen de CMS. Medewerking en ontwikkeling van een instrument voor trekkende roofvogels binnen de CMS en voor de Central Asian flyway.

A2

Instandhouding en herstel van de biodiversiteit en de ecosystemendiensten

- Bijdragen aan de Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe (MCPFE).
- Verdere versterking van de bescherming van biodiversiteit bij de verdere ontwikkeling van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van de EU en in het Biodiversiteitsverdrag (CBD), met specifieke aandacht voor 'high nature value farmland'.
- Nederland zet zich in om bij de herziening van het GLB effecten van het GLB en van de Europese landbouw op natuur mee te wegen.
- Aandacht van het effect van de teelt van biobrandstoffen op biodiversiteit.
- Verankering van agrobiodiversiteit driedeling in het werkprogramma van de CBD in 2008, als basis voor het meenemen van natuur.
- OS-landen ondersteunen bij integratie biodiversiteit in landbouwgebieden, in het bijzonder waar die onderdeel zijn van ecoregionale ontwikkeling.
- Doorwerking van het CBD-werkprogramma in aangepast beheer van landbouwgebieden, het uitwerken van een nadere definitie van de term 'goede landbouwpraktijk'.
- Aandacht voor biodiversiteit binnen de zogenaamde 'non-trade concerns' van de WTO.
- Het stimuleren van een goede landbouwpraktijk in ontwikkelingslanden, toegesneden op de lokale situatie en op duurzame plattelandsontwikkeling.
- Binnen de FAO aandacht houden voor agrobiodiversiteit.
- Beschermingsregime voor een selectie Belvederegebieden.
- Het begrenzen en beheren van nationale landschappen door provincies.
- Het toekennen van agromilieubetalingen en betalingen voor natuurlijke handicaps.
- Uitvoeren van het programma 'Bronnen van ons bestaan'.
- Het stimuleren van een integraal landschapsonwerp.
- Het stimuleren van groene en blauwe diensten.
- Sturing vanuit het rijk op de uitvoering van 'Programma Beheer'.
- Het verduurzamen van de landbouw.
- Uitvoeren van de reconstructie van de zandgebieden.
- Het aanpakken van de verdroging via het 'Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime' (GGOR) en het inzetten op milieukwaliteitsdoelstellingen.

A3

Instandhouding en herstel van de biodiversiteit en de ecosysteemdiensten in het mariene milieu van de EU

- UNCLOS implementation agreement on marine biodiversity moet de wettelijke status regelen van genetische bronnen op volle zee.
- Uitvoering geven aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM).
- Uitvoeren van 'Beheersvisie Noordzee 2010'.
- Uitvoering van *Public-Private Partnership* (PPP) voor duurzame visserij en aquacultuur in Azië.
- Implementatie van het CBD-werkprogramma 'mariene en kustbiodiversiteit'.
- Instellen van beschermde gebieden op zee (MPA's, Natura 2000, etc.).
- Implementeren en verder ontwikkelen van het OSPAR-verdrag.
- Visserijbeleid.

A4

Versterking van de verenigbaarheid van regionale en ruimtelijke ontwikkeling met de biodiversiteit binnen de EU

A5

Aanzienlijke vermindering van de impact van invasieve uitheemse soorten en genotypes op de biodiversiteit binnen de EU

- Uitvoeren van risicoanalyses.
- Signaleren en monitoring exoten door het monitoringsnetwerk van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) en andere 'oren en ogen' in het veld.
- Preventie en bestrijding.
- Communicatie (bewustwording van het risico van exoten voor inheemse biodiversiteit).

BELEIDSTERREIN 2: DE EU EN MONDIALE BIODIVERSITEIT

A6

Aanzienlijke verbetering van de doeltreffendheid van internationaal bestuur voor biodiversiteit en ecosysteemdiensten

- Versterken van de mondiale *governance* met betrekking tot biodiversiteits-dossiers, in aansluiting op de institutionele setting voor milieu-activiteiten van de VN.
- Bijdragen aan duurzaam gebruik en behoud van ecologische netwerken buiten Europa, inclusief de bescherming van biologische hotspots (PA's³²).
- Verankeren van de netwerk-gedachte in het werkprogramma van de CMS (Bonn-conventie).
- Aanpassing van het bestaande natuurbeschermingsregime op de Antillen met het oog op de komende bestuurlijke veranderingen.
- Verdere ontwikkeling van het verdrag voor de bescherming van wetlands (Ramsar), verdrag over de regulering van de walvisvangst (ICRW), het verdrag over het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa (Bern Conventie; soortendeel), het verdrag over de bescherming van trekkende wilde diersoorten en hun milieu (CMS of Bonn-conventie), inclusief de dochterovereenkomsten ter bescherming van migrerende soorten als watervogels (AEWA), kleine zeezoogdieren (ASCOBANS) en vleermuizen (EUROBATS³⁶) alsmede een aantal MoU's binnen de CMS.
- Ondersteuning van de rol van Wetlands International, mede als ondersteunende organisatie van Ramsar.
- Steun voor capaciteitsontwikkeling bij beheerders in ontwikkelingslanden (o.m. via DLO-ondersteuning in kader van WETCAP en Ramsar Advisory Board)).
- Capaciteitsopbouw op het gebied van geïntegreerd waterbeheer.

Actieplan EC Lopende beleidsonderwerpen Nederlands biodiversiteitsbeleid

A7

Aanzienlijke versterking van het aspect biodiversiteit en ecosysteemdiensten in het beleid van de EU voor externe bijstand

- Integratie van armoedebestrijdingsaspecten in het regime van 'Access and Benefit-sharing' (ABS).
- Integratie van ontwikkelingsaspecten in het werk van de World Intellectual Property Organization (WIPO).
- Bijdragen aan onderhandelingen en EU-inbreng in het kader van de FAO International Technical Conference on Animal Genetic Resources for Food and Agriculture.
- Integratie van het concept van eco-regionale ontwikkeling in beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking.
- Verdere implementatie van de International Treaty for Plant Genetic Resources for Food and Agriculture in Nederland in nauwe samenwerking met het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN).
- De Nederlandse collecties van die worden gewassen genoemd in de International Treaty for Plant Genetic Resources for Food and Agriculture worden zo mogelijk ondergebracht in het multilaterale systeem.
- Bescherming, herstel en *wise use* van wetlands wereldwijd via Ramsar en ecologische netwerken.
- Bevorderen van het samengaan van behoud van wetlands en 'sustainable livelihoods', inclusief geïntegreerd beheer van land en water conform de 'Guidelines on Agriculture, Wetlands and Water Resource Interactions' (GAWI), rekening houdend met ecosysteemdiensten van wetlands, en de ontwikkeling van Ramsar-FAO richtsnoeren.
- Integratie van waterbeheer in het OS-beleid.
- Uitwerking bilateraal waterbeleid in de vorm van WSSD-partnerschappen en waterpanels.
- Ondersteunen van sociaal rechtvaardige wetgeving op het terrein van landeigendom en –gebruik.
- Actief invulling geven aan duurzaam bosbeheer, inclusief het voorkomen conflicten rondom bos-exploitatie, het ondersteunen van sociaal rechtvaardige wetgeving op het terrein van landeigendom en –gebruik en van lokale actoren bij het omgaan met "competing claims" op bossen.
- Bestrijding van landdegradatie via TerrAfrica en de Global Environment Facility (GEF) voor het duurzaam gebruik van woestijnen, savannes en steppen.

A8

Aanzienlijke vermindering van de impact van internationale handel op de mondiale biodiversiteit en de ecosysteemdiensten

- Implementatie en verdere ontwikkeling van het verdrag over internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES³⁹).

BELEIDSTERREIN 3: BIODIVERSITEIT EN KLIMAATVERANDERING

A9

Ondersteuning van de aanpassing van de biodiversiteit aan de klimaatverandering

- Integreeren van klimaatrisico's in het OS-beleid.
- Besluit over van de uitwerking emissiehandel in het kader van het Clean Development Mechanism (CDM) in relatie tot OCP 13 of COP/MOP 3 bij het Klimaatverdrag.
- Green Seat / Trees for Travel.
- Aanpassen van landbouwmethoden (o.a. teelt van biobrandstoffen) rekening houdend met de gevolgen voor biodiversiteit.
- Uitvoeren van het programma 'Schoon en zuinig'.
- Aanpassingsmaatregelen door middel van het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), een 'groenblauwe dooradering', Natura 2000-gebieden.
- Het beperken van schade dan wel het treffen van aanpassingsmaatregelen in ecosystemen die zeer kwetsbaar zijn voor klimaatverandering, waaronder arctische systemen, wetlands en kustgebieden.

BELEIDSTERREIN 4: DE KENNISBASIS

A10

Aanzienlijke versterking van de kennisbasis voor instandhouding en duurzaam gebruik van de biodiversiteit, in de EU en wereldwijd

- Het financieren van WUR/DLO-onderzoek, mede gericht op de prioriteiten uit dit beleidsprogramma.
- Het starten van pilots 'duurzaam beheersplan voor ecosystemen'.
- Het up to date houden van de LNV-soortendatabase en LNV-gebiedendatabase.
- Het laten uitvoeren en van - reageren op de jaarlijkse Natuurbalans en Milieubalans door het MNP.
- Het uitvoeren van activiteiten door de Gegevensautoriteit Natuur i.o..

Actieplan EC Lopende beleidsonderwerpen Nederlands biodiversiteitsbeleid

B DE VIER ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN VOOR DE BIODIVERSITEIT

B1

Zorgen voor toereikende financiering

- Hulp bieden bij het opstellen van plannen over duurzaam beheer en biodiversiteit.

B2

Versterking van beeldvorming op EU-niveau

B3

Opbouwen van samenwerkingsverbanden

- De overheid faciliteert Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, gericht op het bevorderen van transparantie over het biodiversiteitsbeslag van ondernemingen.
- Het steunen van initiatieven uit de Nederlandse toeristensector en in ontwikkelingslanden, bijvoorbeeld gericht op internationalisering van 'Productgerichte Milieuzorg' en uitwerking van 'Community Based Tourism'.

B4

Bewustmaking en grotere deelname van het publiek

- Uitvoeren van de 'Regeling Draagvlak Natuur'.
- Uitvoeren van het programma 'Leren voor duurzame ontwikkeling 2008-2011'.
- Bevorderen van certificering van duurzaam hout.

C TOEZICHT, EVALUATIE EN TOETSING

C1

Jaarlijkse rapportage

- Het laten uitvoeren van de jaarlijkse Natuurbalans en Milieubalans door het MNP.
- Het eens per 4 jaar laten uitvoeren van de Natuurverkenning door het MNP.
- Jaarlijks rapporteren over de voortgang van het uitvoeringsbeleidsprogramma van 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur'.

C2

Indicatoren

C3

Monitoring

- Nationale meetnetten-strategie.

C4

Evaluatie en toetsing

- Het eens per 8 jaar evalueren van de effectiviteit van de beleidsinstrumenten zoals beschreven in 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur'.